

Поцілунок Юди

КУПИТИ

Політичні інтриги, боротьба за спадок, таємниці минулого, шлюб із примусу і, звісно ж, справжнє кохання, заради якого потрібно здолати чимало перешкод.

Юна міс Філіппа Юелл випадково дізнається про смерть сестри, своєї найріднішої людини, яка загинула за загадкових обставин далеко від рідної Англії. Зі старих газетних вирізок їй стає відомо, що в німецькому герцогстві, де Франсін жила після заміжжя, усе було не так легко й безхмарно, як та описувала в листах. А найголовніше: що трапилося з дитиною сестри, в існування якої ніхто не вірить?

Філіппа прагне за будь-яку ціну дізнатися правду про цю несподівану смерть. Однак, розпочавши власне розслідування, вона стає жертвою фальшивих звинувачень, а згодом - і підозрюваною в убивстві свого ж дідуся. Куди приведуть її пошуки і чи не повторить вона долю сестри?

Поцілунок Юди

ВІКТОРІЯ ГОЛТ

КСД

Judas Kiss

VICTORIA HOLT

A Novel

Поцілунок Юди

ВІКТОРІЯ ГОЛТ

Роман

ХАРКІВ
2024 **КСД**

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2024

ISBN 978-617-15-0908-5 (epub)

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням:
Holt V. Judas Kiss : A Novel / Victoria Holt. —
New York : Doubleday, 1981. — 400 p.

Переклад з англійської Володимира Горбатька

Дизайнер обкладинки Данило Панченко

Голт В.

Г60 Поцілунок Юди : роман / Вікторія Голт ; пер. з англ. В. Горбатька. — Харків : Книжковий
Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2024. — 448 с.

ISBN 978-617-15-0791-3
ISBN 978-0-38517-786-3 (англ.)

Юна міс Філіппа Юелл випадково дізнається про смерть сестри, найріднішої людини, яка загинула за загадкових обставин далеко від рідної Англії. Зі старих газетних вирізок їй стає відомо, що в німецькому герцогстві, де Франсін жила після заміжжя, усе було не так легко й безхмарно, як та описувала в листах. А найголовніше: що трапилося з дитиною сестри, в існування якої ніхто не вірить?

Філіппа прагне за будь-яку ціну дізнатися правду про цю несподівану смерть. Однак, розпочавши власне розслідування, вона стає жертвою фальшивих звинувачень, а згодом — і підозрюваною в убивстві свого ж дідуся. Куди приведуть її пошуки і чи не повторить вона долю сестри?

УДК 821.111

© Victoria Holt, 1981

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2024

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2024

Маєток Грейстоун

Мені було сімнадцять років, коли я дізналася, що мою сестру вбили. Відтоді, як я бачила її востаннє, минуло майже п'ять років, але щодня я думаю про неї, сумую за її світлою присутністю та оплакую відхід з мого життя.

До того, як вона покинула мене, ми з Франсін були настільки близькі, наскільки це можливо для двох людей. Гадаю, я, молодша на п'ять років, шукала в ній захисту, а після смерті наших батьків, коли маєток Грейстоун став нашим домом, я відчула в цьому захисті велику потребу.

Це сталося шість років тому, і коли я згадую ті дні, мені здається, що ми жили в раю. На відстані краєвид видається ліпшим, казала Франсін, щоб заспокоїти мене, натякаючи, що й острів Каліпс не був абсолютно досконалим, тож, можливо, маєток Грейстоун не такий похмурий, як нам, новопеченим його мешканцям, здалося. Хоча зовні моя сестра була тендітною, як дрезденська порцеляна, я не знала нікого, хто б мав більш практичний погляд на життя. Вона була реалістичною, винахідливою, нестримною і завжди оптимістичною. Здавалося, сестра поняття не мала, що таке невдача. Я вірила: за що Франсін не візьметься, вона зробить це успішно. Ось чому я була така приголомшена й не йняла віри, коли знайшла цю газету в скрині тітки Грейс на горищі в Грейстоуні. Я стояла навколішки, тримаючи статтю в руці, а слова танцювали в мене перед очима.

«Барон Рудольф фон Грютон-Фукс був знайдений убитим у своєму ліжку в мисливському будиночку в грютонській провінції Брюксенштайн уранці минулої середи. З ним була його коханка, молода англійка, чия особа наразі невідома, але є припущення, що вона перебувала з ним у будиночку певний час перед трагедією».

Там була ще одна газетна вирізка.

«Особу жінки встановлено. Це Франсін Юелл, яка певний час була “подругою” барона».

Оце й усе. Я не могла повірити. Барон же був її чоловіком. Я добре пам'ятаю, як вона сказала мені, що збирається вийти заміж, пам'ятаю,

як я змагалася з собою, щоб подолати спустошеність від втрати й радіти її щастю.

Я стояла навколішках, поки не відчула, що ноги звела судома, а коліна болять. Тоді я взяла газетні вирізки, вернулася до спальні й сиділа там, ошелешена, згадуючи, чим Франсін була для мене, доки не покинула.

Найкращі роки дитинства ми провели на острові Каліпс з любими, фантастичними батьками, які в нас душі не чули.

Це були прекрасні роки. Вони закінчилися, коли мені було одинадцять, а Франсін — шістнадцять, тож, гадаю, я не розуміла багато з того, що відбувалося. Я не знала про фінансові труднощі й тривогу через те, що до майстерні батька не приходили відвідувачі. Ці страхи не були очевидними, бо Франсін перебувала поруч, щоб керувати нами всіма з майстерністю та енергією, котрі ми сприймали як належне.

Наш батько був скульптором. Він вирізьблював напрочуд гарні фігури Амура і Психеї, Венери, що виступає з хвиль, маленьких русалочок, дівчаток у танці, урни й кошики для квітів; відвідувачі приходили й купували їх. Мама була улюбленою татовою моделлю, а разом з нею — Франсін. Я теж йому позувала. Рідні ніколи б не подумали залишити мене без уваги, хоча я й не мала такої витонченості, як у Франсін чи матері, що їй так легко було втілити в камені. Вони були просто прекрасні. Я була схожа на батька волоссям непоказного кольору, яке можна було б назвати помірно-каштановим, густим, прямим і незмінно неохайним, зеленкуватими очима, які змінювали колір залежно від оточення, носом, на який Франсін казала «зухвалий», і досить великим ротом. Сестра називала його «щедрим». Вона була чудовою розрадницею, що й казати. Моя мати мала казкову красу, яку передала Франсін: світле кучеряве волосся, блакитні очі з темними віями і та додаткова часточка дюйма на носі, якої було достатньо, щоб зробити його красивим; до цього додавалася короткувата верхня губа, яка відкривала трохи випуклі перламутрові зуби. А ще від неї віяло безпорадною жіночністю, яка викликала в чоловіків бажання підхопити маму на руки й захистити від негараздів світу. Моя мати, можливо, і потребувала такого захисту, але Франсін — ніколи.

Довгими теплими днями ми виходили на човні в блакитну лагуну й плавали там, час від часу брали уроки в Антоніо Фарфалла, за які віддячували скульптурою з майстерні батька.

— Колись це коштуватиме цілий статок, — запевняла його Франсін. — Треба лише дочекатися, коли батько здобуде визнання.

Попри тендітну зовнішність, Франсін уміла бути авторитетною, і Антоніо вірив їй. Він обожнював Франсін. Поки ми не переїхали до Грейстоуна, здавалося, що Франсін обожнювали всі. Вона дотепно захищала навіть Антоніо; і хоч багато жартувала з його ім'я, що в перекладі з італійської означає «метелик», а він був найвайлуватішим чоловіком, якого ми коли-небудь знали, проте завжди співчувала йому, коли той страждав через свою незграбність.

Це було за деякий час до того, як я почала хвилюватися через постійні хвороби матері. Вона часто лежала в гамаку, який ми прилаштували біля студії, і там завжди хтось з нею розмовляв. Батько розповідав мені, що спочатку на острові нас не дуже тепло приймали. Ми були іноземцями, а місцеві мешканці — ізольованою спільнотою. Вони жили там сотні років, вирощували виноградну лозу й шовкопрядів, працювали в кар'єрі, звідки видобували алебастр і серпантин, з якими працював мій батько. Але коли жителі острова зрозуміли, що ми такі ж, як і вони, і готові жити так само, то нарешті прийняли нас.

— Це ваша мати завоювала їх, — казав батько, і я добре собі це уявляю. Вона виглядала такою красивою, неземною, ніби її міг забрати вітер, коли дмухне містраль.

— Вони поступово почали приходити до нас, — розповідав батько. — На порозі з'являлися маленькі подарунки, а коли народилася Франсін, у нас був цілий будинок помічників. Так само і з тобою, Піппо. Ти була такою ж бажаною, як і твоя сестра.

Батьки завжди нагадували мені про це. Настав час, коли я почала над цим замислюватися.

Франсін дослідила все, що могла, про історію нашої сім'ї. Вона завжди прагнула все дізнатися. Незнання турбувало її. Вона хотіла знати найменші деталі: чому врожайність шовкопряда була вищою чи нижчою, скільки коштував весільний бенкет Вітторії Гіцци і хто був батьком дитини Елізабетти Кальдорі. Усе, що відбувалося довкола, цікавило Франсін. Вона мусила бути в курсі.

— Подейкують, — якось сказав Антоніо, — що той, хто прагне знати все, може одного разу відкрити для себе те, що йому не подобається.

— А в Англії кажуть: «Цікавість згубила кота», — відповіла йому Франсін. — Ну, я не кішка, але маю намір бути допитливою, навіть якщо це згубить мене.

Ми всі тоді розсміялися, але тепер, озираючись назад, я пригадала це.

Це були блаженні дні на острові: тепле сонце на шкірі; гострий запах плюмерій та гібіскусу; ніжний плескіт блакитного Середземного моря; довгі мрійливі дні, коли ми лежали в човні після купання; сиділи навколо гамака, в якому легенько гойдалася мама; спостерігали, як Франсін ішла в студію, коли до нас приходили гості. Вони приїжджали з Америки та Англії, але переважно з Франції та Німеччини, і з роками ми з Франсін навчилися добре розуміти ці мови. Франсін приносила вино в келихах, оздоблених квітами гібіскусу. Відвідувачам це подобалося, вони платили високу ціну за роботу мого батька, коли Франсін розмовляла з ними. Вона запевняла покупців, що це вдала інвестиція, адже батько був великим скульптором. На острові він жив через хворобу дружини, хоч мав би бути у своєму салоні в Парижі чи Лондоні. Завдяки цьому ці добрі люди могли купувати твори мистецтва за найкращими цінами.

Відвідувачі впізнавали в скульптурах красу Франсін і купували їх, і я впевнена, зберігали й надовго запам'ятовували ті чарівні вечори, коли на них чекала вродлива дівчина, яка подавала їм вино в келиху, оздобленому квітами.

Ми жили тоді, не думаючи про майбутнє, прокидалися до схід сонця і вкладалися ввечері, приємно втомлені після чудових розваг упродовж усього дня. Також було приємно сидіти в студії і слухати, як торохтить дощ.

— Равлики повилазять, — казала Франсін, і коли дощ закінчувався, ми виходили на вулицю з кошиками і збирали їх. Франсін була експертом у виборі равликів, які можна було продати мадам Декарт, французенці, що тримала готель на набережній. Сестра просила мене не брати тих, що мають м'яку черепашку, бо вони надто молоді. «Бідолахи, вони ще не пізнали життя. Нехай поживуть трохи». Це звучало гуманно, але мадам Декарт, звісно ж, хотіла отримати лише

їстівних равликів. Ми відносили їх до готелю, де могли виручити за це трохи грошей. Через кілька тижнів, коли равликів уже можна було готувати, ми з Франсін ішли до мадам Декарт, і вона давала нам їх скуштувати. Франсін вважала, що вони дуже смачні, заправлені часником і петрушкою. Я ніколи їх не любила. Однак це був ритуал — кінець збору равликів — і тому я урочисто відбувала його разом з сестрою.

Потім був збір винограду, коли ми взували дерев'яні черевики, схожі на сабо, і допомагали чавити ягоди. Франсін робила це з запалом, співаючи й танцюючи, як дикий дервіш, її кучері розвівалися, очі сяяли, тому всі усміхалися до неї, а батько казав: «Франсін — це наше благословення».

То були щасливі дні, і мені ніколи не спадало на думку, що вони можуть скінчитися. Мама слабшала, але якимось чином їй вдавалося приховувати цей факт від мене. Можливо, і від батька, хоч навряд чи вона приховувала це від Франсін. Та якби сестра й дізналася, то просто відмахнулася б, бо завжди ігнорувала небажане. Іноді я думаю, що життя благословило Франсін стількома дарами, що вона вірила, ніби боги працюють для неї, тож їй варто було лише сказати: «Я не хочу, щоб це сталося» — і цього не станеться.

Я добре пам'ятаю той день. Був вересень — час збору врожаю винограду — і в повітрі витало збудження, яке завжди було його провісником. Ми з Франсін приєднувалися до острівної молоді, щоб чавити виноград під мелодії з опер Верді, які старий Умберто видобував зі своєї скрипки. Ми всі натхненно співали, а старі сиділи й дивилися, їхні кістляві руки стискалися на чорних колінах, у вологих очах світилися спогади, а ми танцювали, поки наші ноги не втомлювалися, а голоси ставали дедалі хрипкішими.

Та був іще один урожай — урожай віршів, який мені подобався найбільше; він називався «Жнець і квіти».

Є жнець на ім'я Смерть, і серпом гострим він жне стиглі колоски і квіти, що ростуть між ними.

Франсін пояснила мені — вона добре вміла пояснювати.

— Це означає, що молоді люди іноді стають на шляху серпа, — сказала вона, — і тоді їх теж зрізають.

Зараз здається знаменним те, що їй судилося стати однією з квіточок, які вирости між стиглими колосками. Але тоді померла

наша мама, і вона теж була схожа на квітку. Їй не прийшов час помирати, вона була надто молода.

Коли ми знайшли її мертвою, це було жахливо. Як і щоранку, Франсін випила склянку молока. Мама лежала зовсім нерухомо, і Франсін продовжувала говорити досить довго, перш ніж зрозуміла, що мати її не чує.

— Тоді я підійшла до ліжка, — розповідала Франсін, — просто поглянула на неї — і все зрозуміла.

Отак воно й сталося. І вся магія Франсін не змогла цьому завадити. Смерть прийшла зі своїм серпом і забрала прекрасну квітку, що росла між колосками.

Наш батько працював як одержимий. Він був скульптором, і коли порався у своїй майстерні, створюючи цих прекрасних жінок, схожих на мою матір чи сестру, то завжди здавався далеким і відстороненим. Ми повсякчас сміялися з його розсіяності. Франсін клопоталася в майстерні, підтримуючи загальний порядок. Наша мати довгий час була надто хвора, щоби багато працювати; вона просто була поруч — її доброта надихала всіх нас. Вона була привітна й гостинна з відвідувачами, і всім це подобалося; а оскільки там була ще й Франсін, то все трималося купи.

Тепер, коли мами не стало, Франсін перебрала на себе всі обов'язки. Вона розмовляла з відвідувачами й давала тим відчути, що вони отримують вигідні пропозиції. Я не знаю, як би ми пережили той рік без неї. Після того як маму поховали на маленькому цвинтарі біля оливкових гаїв, наша домівка занепала б, якби не Франсін. Вона стала в певному сенсі головою сім'ї, хоча їй було лише п'ятнадцять років. Вона ходила по магазинах, готувала їжу, підтримувала нас. Вона припинила брати уроки в Метелика, як вона називала Антонію, але наполягла, щоб вчилася я. Наш батько жив зі своїм камінням, та його статуетки втратили попередню магію. Він не хотів, щоби Франсін позувала йому, бо це викликало занадто багато спогадів.

Минали похмурі місяці, і я відчула, що змінилася. Мені було десять років, але саме тоді я перестала бути дитиною.

У той час батько багато з нами розмовляв. Це було вечорами, коли ми сиділи на зеленому схилі, що спускався до моря, і з настанням темряви спостерігали за світінням, яке випромінювали косяки риб,

схожим на блукаючі у воді вогники... Це мало моторошний і водночас заспокійливий вигляд.

Батько розповідав про своє життя до того, як потрапив на острів. Франсін давно цікавилася цим і збрала трохи інформації, яку витягувала з нього або мами в моменти їхньої безтурботності. Ми часто дивувалися, чому вони так неохоче говорили про минуле. Незабаром ми дізналися. Гадаю, кожен, хто жив у маєтку Ґрейстоун, хотів би втекти звідти й забути, що колись там був. Він скидався на в'язницю. Так описував його наш батько, і пізніше я сама в цьому переконалася.

— Це гарний старий будинок, — казав мій батько, — справжнісінький особняк. Юелли живуть у ньому вже чотириста років. Перший Юелл побудував його ще до правління Єлизавети. Уявляєте?

— Він має бути міцним, щоб стояти так довго, — почала було я, але Франсін поглядом змусила мене замовкнути, і я зрозуміла, що вона має на увазі: не можна перебивати батька, коли він роздумує уголос.

— У ті часи знали, як будувати. Будинки могли бути незручними, але вони мусили протистояти не лише негоді, а й нападникам.

— Нападникам! — схвильовано вигукнула я, але Франсін поглядом знову змусила мене замовкнути.

Тоді батько сказав:

— Він був схожий на в'язницю. Для мене це й була в'язниця.

Запала глибока тиша. Батько згадував далеке минуле, коли він був хлопчиком, до того, як зустрів матір, до того, як народилася Франсін. Важко було уявити світ без Франсін.

Батько насупився.

— Ви, діти, навіть не уявляєте, що це, — сказав він. — Бо ви були оточені любов'ю. Так, ми були бідні. Це не завжди було комфортне життя, але любові у нас було вдосталь.

Я підбігла до нього й кинулася в обійми. Він міцно притиснув мене.

— Піппочко, — сказав він, — ти була щаслива, еге ж? Ти завжди мусиш пам'ятати пісеньку Піппи. Ми назвали тебе на честь неї, Піппо.

Бог у блакиті —
Все добре у світі!

— Так! — вигукнула я. — Так, так!

Франсін сказала:

— Іди й сядь, Піппо. Ти перебиваєш татка. Він хоче нам щось розповісти.

Батько трохи помовчав, а потім продовжив:

— Ваш дідусь — хороша людина. Не сумнівайтеся в цьому. Але іноді з хорошими людьми некомфортно жити — грішникам, наприклад.

Знову тиша; цього разу її порушила Франсін, яка прошепотіла:

— Розкажи нам про нашого дідуса і про маєток Грейстоун.

— Він завжди пишався своєю родиною. Ми добре служили нашій країні. Ми були солдатами, політиками, зброєносцями, але ніколи не мистцями. Хоча був один, дуже давно. Його вбили в таверні біля Вайтхолу. Відтоді згадували про нього лише з огидою. «Писати вірші — це не заняття для чоловіка», — казав твій дідусь. Можеш собі уявити, що він сказав, коли дізнався, що я хочу бути скульптором.

— Розкажи нам, — прошепотіла Франсін.

Батько похитав головою.

— Йому це здавалося просто неможливим. Моє майбутнє вже було визначене. Я мав піти батьковими слідами. Не міг стати ані солдатом, ані політиком. Я був єдиним сином сквайра, тож мав успадкувати це. Мусив навчитися керувати маєтком і провести решту життя, намагаючись бути таким, як мій батько.

— І ти не міг цього зробити, — мовила Франсін.

— Не міг, бо я ненавидів маєток. Я ненавидів у Грейстоуні геть усе. Терпіти не міг будинок і панування мого батька, його ставлення до всіх нас — до матері, до сестри Грейс і до мене самого. Він вважав себе нашим господарем. Прагнув покори в усьому. Він був тираном. А тоді я познайомився з вашою матір'ю.

— Розкажи нам про той час, — попросила Франсін.

— Вона прийшла до нас шити сукні для твоєї тітки Грейс. Була такою ніжною, тендітною, красивою. Саме зустріч з нею вирішила мою долю.

— Тож ти втік з маєтку Грейстоун, — сказала Франсін.

— Так. Я втік з в'язниці. Ми втекли до свободи: твоя мати — від важкого життя в ательє, де вона працювала, а я — з маєтку Грейстоун. І ніхто з нас ні на мить про це не пошкодував.

— Як це романтично... І красиво, — прошепотіла Франсін.

— Спочатку були важкі часи. У Лондоні... У Парижі... Ми намагалися заробити на життя. Потім познайомилися в кав'ярні з одним чоловіком. У нього була студія на острові, і він запропонував її нам. Ми погодилися. Франсін народилася тут... І ти теж, Піппо.

— Хіба він не повернувся, щоб забрати студію? — запитала Франсін.

— Він повернувся. І залишився з нами на деякий час. Ти була надто мала, щоб це пам'ятати. Потім він подався до Парижа, де став досить багатим. Кілька років тому він помер і залишив студію мені. Ми змогли заробляти на життя — скромне життя, але ми стали вільними.

— Ми були дуже щасливі, татку, — твердо відповіла Франсін. — Жодна дівчина не могла би бути щасливішою.

Потім ми всі обнялися — ми були емоційною сім'єю — і раптом Франсін змінила сентименти на практичність і сказала, що нам час іти спати.

Через кілька тижнів після цієї розмови наш батько потонув. Він вийшов на човні в блакитну лагуну, як ми часто робили, коли раптово здійснювся шторм, і човен перекинувся. Я потім гадала: а чи намагався він урятуватися взагалі? Після смерті матері життя, безумовно, втратило для нього смак. У нього були дві доньки, але я думаю, він вважав, ніби Франсін здатна краще подбати про себе й про мене, ніж він. Крім того, батько міг передбачити, як розвиватимуться події, і, можливо, вважав, що так буде краще для нас.

Я почувалася приреченою, неначе знала, що має статися. І вже дійшла висновку, що після смерті матері нічого не буде так, як раніше. Ми намагалися повернути собі минулу життєрадісність, і Франсін це добре вдавалося, але навіть вона не могла весь час прикидатися.

Ми обоє прийшли в студію того дня, коли батька поховали поруч з матір'ю в оливкових гаях.

— Це те місце, де він хотів бути відтоді, як її не стало, — сказала Франсін.

— Що ми будемо робити? — запитала я.

— Ми маємо одна одну. Нас же двоє, — майже безтурботно відповіла вона.

— З тобою завжди буде все гаразд, і ти дбатимеш, щоб і зі мною все було гаразд, — сказала я.

— Саме так, — відповіла сестра.

Наші друзі на острові огорнули нас добротою. Нас годували, пестили і давали відчуття, що нас люблять.

— Для початку це добре, — прокоментувала Франсін, — але так триватиме недовго. Нам треба подумати.

Мені тоді було майже одинадцять, а Франсін — шістнадцять.

— Звісно, — сказала вона, — я можу вийти заміж за Антоніо.

— Ти не зможеш. Не захочеш.

— Мені подобається Метелик, але ти маєш рацію. Я не можу і не хочу.

Я запитально глянула на неї. Їй рідко бракувало ідей, але зараз було саме так. Вона подивилася на мене замріяними очима.

— Ми могли б поїхати, — запропонувала вона.

— Куди?

— Кудись. — Потім Франсін сказала, ніби завжди знала, що одного дня поїде звідси. Їй не подобалося жити під замком, а на острові нам велося саме так. — Все було інакше, коли батьки були живі, — сказала вона. — Тоді це був наш дім. Тепер це вже не так. До того ж, що нам тут робити?

Проблему розв'язав лист, адресований Франсін.

«Міс Юелл» — було написано на конверті.

— Це я, — пояснила Франсін. — А ти — міс Філіппа Юелл.

Коли вона відкрила конверт, я побачила в її очах хвилювання.

— Це від адвоката, — сказала вона. — Він діє від імені сера Метью Юелла. Це наш дідусь. Зважаючи на прикрі обставини, сер Метью бажає, щоб ми негайно повернулися до Англії. Наш законний дім — маєток Грейстоун. — Я здивовано поглянула на неї, але її очі сяяли.

— Ой, Піппо, — сказала вона. — Ми їдемо до в'язниці.

Ми були схвильовані через підготовку до від'їзду, що було ніби й добре, бо відвертало від думок про втрату. І ми ще й не усвідомлювали, наскільки великою вона була. Потрібно було спакувати речі й позбутися студії та її вмісту, який засмучений Антоніо перебрав від нас.

— Так буде краще для вас, — сказав він. — Ви житимете, як справжні леді. Ми завжди знали, що синьйор Юелл — справжній джентльмен.

Один з чоловіків з адвокатської контори приїхав, щоб відвезти нас до нового будинку. Він був одягнений у чорний фрак і блискучий

циліндр, що мав зовсім недоречний вигляд на острові. До чоловіка тут поставилися з великою повагою. Спочатку він трохи соромився нас, але невдовзі Франсін розговорила його. Після смерті нашого батька вона стала дуже поважною міс Юелл, яка була вищою за рангом, ніж міс Філіппа Юелл. Чоловіка звали містер Каунселл, і було зрозуміло, що, на його думку, супроводжувати двох дівчат до Англії — це дуже дивне завдання для людини його солідного статусу.

Ми з сумом попрощалися з нашими друзями й пообіцяли повернутися. Я вже була готова запросити їх усіх до Англії, але Франсін кинула на мене один зі своїх застережливих поглядів.

— Уяви їх у в'язниці, — сказала вона.

— Але ж вони ніколи не приїдуть, — відповіла я.

— Можуть і приїхати, — зауважила сестра.

Це була довга подорож. Ми вже кілька разів їздили на материк, але потягом — уперше. Мені було надзвичайно цікаво і трохи соромно, тому що я насолоджувалася поїздкою. Я була впевнена, що й Франсін почувалася так само. Люди дивилися на неї так, як, мені здавалося, дивилися завжди. Навіть містер Каунселл був трохи зачарований її вродою і ставився до неї як до красивої молодої жінки, а не як до дитини. Думаю, вона була чимось середнім. У чомусь Франсін була невинною шістнадцятирічною дівчиною, а в чомусь вельми дорослою. Вона й раніше вела господарство, спілкувалася з клієнтами і взяла на себе роль опікунки над усіма нами. З іншого боку, життя на острові було простим, і я думаю, що спочатку Франсін була схильна сприймати всіх людей так, як тих, кого вона знала все життя.

Ми перетнули Ла-Манш і, на превеликий жаль містера Каунселла, запізналися на потяг, який мав відвезти нас до Престон-Карстерс, станції біля маєтку Грейстоун, і нам сказали, що наступний доведеться чекати кілька годин. Містер Каунселл відвіз нас до таверни біля доків, де ми поїли ростбіф і картоплю в мундирах, які здалися нам екзотичними й смачними, і, поки ми їли, до нас підійшла поговорити дружина власника таверни. Коли вона почула, що нам доведеться так довго чекати, то запропонувала:

— Чому б вам не подивитися трохи сільської місцевості? Ви могли б проїхатися. У нашого Джима є десь година в запасі.

Містерові Каунселлу здалося, що це гарна ідея, і саме так ми потрапили до церкви Берлі. Франсін аж верескнула від захвату, коли

ми проїжджали повз. Було в церкві щось надзвичайно цікаве. Побудована з сірого каменю в норманському стилі, за словами Франсін, вона викликала захоплення, коли подумати, скільки їй років. Містер Каунселл сказав, що не бачить причин, чому б нам не зайти досередини, тож ми так і зробили. Він був знавцем архітектури, чим неприховано пишався, і залюбки ділився інформацією з нами. Поки містер Каунселл розказував про особливості церкви, ми з Франсін стояли, мов зачудовані. Нам було байдуже, що стовпи й напівкруглі арки тримають високі стіни кліросу. Нас цікавили дивний запах вогкості й засобу для полірування меблів та вітражі з прекрасними кольорами, що кидали скрізь сині й червоні тіні; ми вивчали список вікаріїв, які обіймали цю посаду з дванадцятого століття.

— Коли я виходитиму заміж, то хотіла б вінчатися саме в цій церкві, — сказала Франсін.

Ми посиділи на лавах, постояли навколішки на молитовних килимках, завмерли в благоговінні перед вівтарем.

— Як тут гарно, — сказала Франсін.

Містер Каунселл нагадав нам, що час спливає, і ми повернулися до готелю, потім вирушили на вокзал, звідки потяг доставив нас до Престон-Карстерс.

Коли ми прибули, на нас чекала карета з вигадливим гербом. Франсін штовхнула мене.

— Герб Юеллів, — прошепотіла вона. — Наш герб.

На непоказному обличчі містера Каунселла нарешті з'явилося полегшення: він благополучно доставив своїх підопічних.

Франсін мала схвильований вигляд, і, як і в моєму випадку, побоювання починали брати гору. Легко жартувати про в'язницю, коли вона за багато миль від нас. Але зовсім інша річ, коли до ув'язнення залишалася година.

На нас чекав суворий візник.

— Містере Каунселле, — спитав він, — це ті молоді леді?

— Так, — відповів той.

— Карету подано, сер.

Він обдивлявся нас і очікувано зупинив погляд на Франсін. Вона була одягнена в простий сірий плащ, який належав нашій матері, а на голові мала солом'яний капелюшок з маргариткою в центрі та стрічками під підборіддям. Це було просте вбрання, але Франсін

завжди мала чарівний вигляд, і ніяк інакше. Візник зміряв мене поглядом, а потім знову перевів його на Франсін.

— Краще сідайте, юні леді, — сказав він.

Кінські копита зацокотіли дорогою, і ми промчали повз зелені огорожі, крізь листяні алеї, поки не під'їхали до кованих воріт. Їх одразу ж відчинив хлопчик, який віддав поклін, торкнувшись чубом карети, і та рушила доріжкою вгору. Карета зупинилася перед галявиною, і ми вийшли.

Ми з сестрою стояли поруч, узявшись за руки, і я відчула, що навіть Франсін була вражена. Ось він — будинок, про який наш батько говорив з такою люттю, ніби про в'язницю. Він був величезний, з сірого каменю, як і впливало з його назви — Грейстоун, і з обох боків мав бойові вежі. Я помітила мури й високу арку, крізь яку виднівся внутрішній двір. Будинок був величний, вражаючий, і від цього мені стало страшно.

Франсін міцно стиснула мою руку, ніби ставала сміливішою від цього дотику, і ми разом рушили по траві до великих відчинених дверей, де на нас чекала жінка в накрохмаленому капелюшку. Карета проїхала під аркою на подвір'я, а жінка стояла у дверях і дивилася на нас.

— Господар готовий прийняти вас негайно, містере Каунселле, — сказала вона.

— Проходьте, — підбадьорливо усміхнувся нам містер Каунселл, і ми рушили до дверей.

Я ніколи не забуду, як увійшла до цього будинку. Я тремтіла від хвилювання, яке насправді було сумішшю страху й цікавості.

«Дім моїх предків! — подумала я. А потім: — В'язниця!»

Ці товсті кам'яні стіни, внутрішня прохолода, велич зали зі склепінчастою стелею, кам'яна долівка і стіни, на яких виблискувала зброя, що її, ймовірно, використовували попередні покоління Юеллів, — усе це хвилювало й водночас лякало мене. Наші кроки звучали гучно, тому я намагалася ступати тихо. Я побачила, що Франсін підвела голову й прибрала того сміливого вигляду, який означав, що вона боїться трохи більше, ніж хотіла б показувати.

— Господар сказав, щоб ви одразу йшли до нього, — повторила жінка. Вона була повною, з туго зібраним сивим волоссям, майже

схованим під білим чепчиком. Очі мала маленькі, а губи стулені щільно, як пастка. Вона неначе доповнювала собою будинок.

— Прошу сюди, сер, — звернулася вона до містера Каунселла.

Ми рушили за нею до великих сходів, якими піднялися. Франсін і досі тримала мене за руку. Ми пройшли галереєю і зупинилися перед дверима. Жінка постукала, і почувся голос: «Увійдіть».

Ми увійшли. Ця сцена назавжди закарбувалася в моїй пам'яті. Я невиразно побачила тьмяну кімнату з важкими порт'єрами й великими темними меблями, але всю увагу привертав на себе мій дідусь. Він сидів у кріслі, що скидалося на трон, і сам був схожий на біблійного пророка. Дідусь був неприховано великим чоловіком; руки тримав складеними на грудях, і що мене відразу ж вразило, то це його довга, розкішна борода, яка хвилями спадала на груди й приховувала нижню частину обличчя. Поруч з ним сиділа жінка, середнього віку й непоказна. Я здогадалася, що це наша тітка Грейс. Вона виглядала маленькою, невиразною і скромною, але це, можливо, так здавалося проти імпозантної дідової фігури.

— Отже, ви привезли моїх онучок, містере Каунселле, — сказав мій дідусь. — Ходіть сюди.

Останнє було адресовано нам, і Франсін пішла вперед, потягнувши мене за собою.

— Гм, — мугикнув дідусь; його очі пильно оглядали нас, і в мене склалося враження, що він намагався знайти в нас якісь вади. Мене здивувало, що він, здавалося, не був вражений чарівністю Франсін.

Я подумала, що він міг би поцілувати нас або принаймні взяти за руки. Натомість він просто подивився так, ніби в нас було щось неприємне.

— Я ваш дідусь, — сказав він, — і це тепер ваш дім. Сподіваюся, ви будете гідні його. Не сумніваюся, що вам доведеться багато чого навчитися. Ви тепер у цивілізованому суспільстві. Буде добре, якщо ви про це пам'ятатимете.

— Ми завжди були в цивілізованому суспільстві, — відказала Франсін.

Настала тиша. Я побачила, як жінка, що сиділа поруч з моїм дідусем, здригнулася.

— Я так не думаю, — сказав він.

— Тоді ви помиляєтеся, — продовжила Франсін. Я бачила, що вона нервує, але сестра відчула в словах дідуся образу нашого батька і не збиралася цього терпіти. Вона одразу ж порушила перше правило дому, яке полягало в тім, що наш дідусь ніколи не помилявся, і він був настільки вражений, що на мить втратив дар мови.

Потім холодно промовив:

— Вам справді багато чого треба буде навчитися. Однак я очікував, що нам доведеться зіткнутися з невихованістю. Що ж, ми до цього готові. Тепер перше, що ми маємо зробити, це подякувати нашому Творцеві за вашу безпечну подорож і висловити надію, що ті з нас, хто потребує смирення і вдячності, будуть наділені цими чеснотами й підуть тим шляхом праведності, який є єдино прийнятним у цьому домі.

Ми були спантеличені. Франсін не могла вгамувати свого обурення, а я з кожною хвилиною ставала все більш пригніченою і наляканою.

І ось ми, втомлені, голодні, спантеличені і страшенно налякані, стояли навколішках на холодній підлозі в цій темній кімнаті і складали подяку Богові за те, що Він привів нас до цієї в'язниці, та молилися про смирення і вдячність, яких наш дідусь очікував від нас за цей огидний притулок.

Тітка Грейс відвела нас до нашої кімнати. Бідолашна тітонька Грейс! Коли ми говорили про неї, то завжди казали «бідолашна тітонька Грейс». Вона виглядала геть виснаженою, була надзвичайно худю, а коричнева бавовна її сукні підкреслювала блідість обличчя. Волосся, яке могло бути красивим, зачісувала назад і закручувала в громіздкий пучок на потилиці. Тітка мала гарні очі, і ніщо не могло цього змінити. Карі з густими темними віями — майже як у Франсін, за винятком кольору — тільки в сестри вони іскрилися, а в тітки Грейс були тьмяні й зневірені. Зневірена! Цим словом я одразу ж описала тітку Грейс.

Ми пішли сходами, тітка мовчки йшла попереду. Франсін скорчила мені гримасу. Це було радше на нервах. Я здогадалася, що Франсін усвідомлювала: їй буде нелегко зачарувати таку родину.

Тітка Грейс відчинила двері й зайшла до кімнати, відійшовши вбік, щоб ми змогли увійти. Ми зайшли. Це була досить приємна кімната, але темні штори, які наполовину закривали вікна, робили її похмурою.

— Будете жити разом, — сказала тітка Грейс. — Ваш дідусь вважає, що немає сенсу використовувати дві кімнати.

Я відчула раптовий приплив задоволення. Мені не доведеться «насолоджуватися» сном на самоті в цьому моторошному особняку. Я згадала слова Франсін про те, що не буває нічого повністю поганого чи повністю хорошого, якщо вже на те пішло; має бути трохи того й того. Ця думка заспокоїла мене.

У кімнаті було два ліжка.

— Можете вибрати, кому яке, — сказала тітка Грейс так, ніби, як потім зауважила Франсін, вона пропонувала нам усі принади світу.

— Дякую, тітонько Грейс.

— Тепер, можливо, ви захочете вмитися і перевдягнутися після подорожі. За годину ми вечеряємо. Ваш дідусь не потерпить непунктуальності.

— Я впевнена, що не потерпить, — сказала Франсін, і в її голосі прозвучали нотки роздратування. — Тут так темно, — продовжила вона. — Я нічого не бачу.

Вона підійшла до вікон і відсунула штори.

— Ось так! Так уже краще. Який чудовий краєвид!

Я наблизилася до вікна, а тітка Грейс підійшла і стала одразу за нами.

— Там унизу — Рантаунський ліс, — сказала вона.

— На вигляд цікавий. Ліси завжди мають цікавий вигляд. Чи далеко ми від моря, тітонько Грейс?

— Близько десяти миль.

Франсін обернулася до неї.

— Я люблю море. Ми жили на острові, розумієте, а море там скрізь. Так ми його й полюбили.

— Авжеж, — сказала тітка Грейс, — мабуть, так і є. Зараз я скажу, щоб вам принесли гарячу воду.

— Тітонько Грейс, — продовжила Франсін, — ви сестра нашого батька, але нічого про нього не питаєте. Хіба вам не хочеться почути про свого брата?

У світлі, яке впустила Франсін, я чітко побачила тітчине обличчя. Воно здригнулося, і здавалося, ніби вона ось-ось заплаче.

— Ваш дідусь заборонив нам згадувати про нього, — сказала вона.

— Він же ваш рідний брат...

— Він повадився непростимо. Ваш дідусь...

— Я бачу, він тут встановлює закони, — сказала Франсін.

— Я тебе не розумію. — Тітка Грейс намагалася мати суворий вигляд. — Ти молода, — продовжила вона, — і тобі ще багато чого треба навчитися, тому я дам тобі одну пораду. Ніколи, ніколи більше не розмовляй зі своїм дідусем так, як сьогодні. Ніколи не кажи, що він помиляється. Він...

— Завжди має рацію, — додала Франсін. — Всемогутній, всезнаючий — майже як Господь Бог.

Тітка Грейс раптом простягнула руку й торкнулася руки Франсін.

— Ти маєш бути обережною, — мовила вона майже благально.

— Тітонько Грейс, — втрутилася я, бо мені здалося, що я побачила щось, що Франсін могла пропустити через обурення, — і саме в цей момент тітка стала для мене *бідолоашною* тіткою Грейс, — ви раді, що ми приїхали?

Її обличчя знову сіпнулося і набуло похмурого виразу. Вона кивнула і сказала:

— Я принесу гарячої води.

А потім вийшла.

Ми з Франсін стояли й дивилися одна на одну.

— Я ненавиджу його, — сказала вона. — А наша тітка... хто вона така? Маріонетка.

Як не дивно, тепер уже *мені* довелося заспокоювати Франсін. Можливо, тому, що вона була старшою за мене, їй було зрозуміліше, яким буде наше життя в цьому домі. А можливо, я хапалася за соломинку, щоб утішити її.

— Принаймні ми разом, — нагадала я.

Вона кивнула і обвела поглядом кімнату.

— Коли ти впустила світло, стало краще.

— Даймо обітницю, що ми більше ніколи не завішуватимемо ці огидні штори. Гадаю, він наказав повісити їх, щоб закрити сонце. Він ненавидить сонце, еге ж? Але, Піппо, вони всі такі... мертві. Та жінка, яка нас впустила, кучер... Це те саме, що померти. Може, і ми мертві. Можливо, ми потрапили в аварію в тому поїзді й опинилися в царстві Аїда. А тепер чекаємо, поки вирішиться, потрапимо ми до раю чи до пекла.

Я розсміялася. Мені було приємно сміятися, і незабаром Франсін сміялася разом зі мною.

— Ляльки, — сказала я. — Вони схожі на маріонеток, але маріонетки можуть смикатися, хіба ж ні?

— Лишень поглянь, хто тут ляльковод!

— Ми не його маріонетки, Франсін.

— Ніколи! — вигукнула вона. — Ніколи!

— Як на мене, тітка Грейс дуже мила. Бідолашна тітонька Грейс.

— Тітка Грейс! Вона нікчема. «Ніколи більше не розмовляй зі своїм дідусем так, як сьогодні...», — передражнила вона. — Говоритиму, якщо захочу!

— Він може нас прогнати. Куди ми підемо, якщо він це зробить?

Це була витверезлива думка, і сестрі забракло слів. Я торкнулася її руки і сказала:

— Ми маємо чекати, Франсін. Маємо чекати... І планувати.

Плани завжди бентежили Франсін.

Вона повільно промовила:

— Ти маєш рацію, Піппо. Так, ти маєш рацію. Маємо чекати. І планувати.

Ми довго лежали мовчки в ліжках. Я знову подумки переживала той химерний вечір і знала, що Франсін робить те саме.

Ми вмилися і переодягнулися в сукні з кольорової бавовни, які завжди носили на острові. Те, що вони мали тут недоречний вигляд, дійшло до нас, вже коли ми приєдналися до дідуся й тітки за вечерею. Бідолашна тітка Грейс з жахом глянула на мене. Я бачила, як холодно дивиться на нас дід, і молилася, щоб він не спровокував Франсін і їй не урвався терпець. Я уявила, як нас виганяють на вулицю, і хоча аж ніяк не була в захваті від мастку Грейстоун та моїх родичів, однак розуміла, що буває й гірша доля, ніж та, яка чекала на нас тут.

Нас відвели до їдальні — великої і начебто яскравої та барвистої. Але все, що було потрібно, аби надати цій кімнаті траурного вигляду, — це присутність дідуся. Одна-єдина свічка освітлювала довгий і вигадливо вирізьблений стіл, і я зловила себе на думці: що відчував мій батько, коли сидів за цим столом? Через його розміри ми були далеко одне від одного. Дідусь — з одного кінця, тітка Грейс — з протилежного, а ми з Франсін — одна навпроти одної.

У першу ж мить ми зробили помилку, одразу сівши, тоді як у мастку Грейстоун було прийнято перед їдою стоячи промовляти молитву.

— Хіба ви не готові подякувати Творцеві за їжу? — громоподібним суворим голосом спитав дід.

Франсін зауважила, що ми ще не їли.

— Дикунки, — пробурмотів він. — Негайно ж вставайте.

Сестра глянула на мене, і я подумала, що вона відмовиться, але Франсін встала. Здавалося, подякам не буде кінця. Дід вибачився перед Богом за нашу невдячність і пообіцяв, що це більше не повториться. Він дякував від нашого імені, і його голос лунав так довго, що я відчула несамовитий голод, бо ми вже давно нічого не їли.

Нарешті все скінчилося, і ми сіли. Дід увесь час говорив про церковні справи, про людей у маєтку і про те, як зміниться їхнє життя з нашим приїздом, тому ми відчули, що станемо для них тягарем. Тітка Грейс бурмотіла «так» або «ні» у відповідні моменти і протягом усього монологу зберігала на обличчі вираз захопленої уваги.

— Здається, ви не маєте освіти. Треба негайно знайти гувернантку. Грейс, це буде твоя компетенція.

— Так, батьку.

— Я не можу допустити, щоб про моїх онучок говорили, що вони неосвічені.

— На острові у нас був репетитор, — сказала Франсін. — Дуже хороший репетитор. Ми обидві вільно розмовляємо італійською. Трохи французькою і досить непогано німецькою...

— Тут ми говоримо англійською, — перебив її дідусь. — Вам, безумовно, слід навчитися гарних манер та загальної поведінки.

— Наші батьки нас виховали.

На обличчі тітки Грейс з'явився такий переляканий вираз, що я кинула благальний погляд на Франсін, яка все зрозуміла й завагалася.

— Грейс, — продовжував дідусь, — ти мусиш узяти на себе відповідальність за своїх племінниць, поки не приїде гувернантка. Поясни їм, що в такому гречному товаристві, як наше, діти розмовляють тільки тоді, коли до них звертаються. Їх бачать, але не чують.

Навіть Франсін здавалася приголомшеною, хоча згодом зізналася, що була надто голодна, аби сперечатися з цим страшним стариганом, і все, про що могла думати, — це їжа. Крім того, вона здогадувалася, що дід може дозволити собі відправляти дітей спати без вечері, якщо вони неслухняні, тому повелася обережно... Але це лише попервах!

«Лише попервах!» Це стало нашим гаслом у перші дні. Ми терпітимемо це доти, поки не збагнемо, як зможемо від цього втекти.

— Але спершу, — сказала Франсін, — ми маємо з'ясувати загальну ситуацію.

Тож тієї ночі ми деякий час лежали мовчки, а потім обговорювали події дня, пригадуючи кожную деталь нашої зустрічі з дідусем.

— Це найжахливіший старий, якого я коли-небудь зустрічала, — сказала Франсін. — Я зненавиділа його, щойно побачила. Я не здивована, що тато називав це в'язницею і втік звідси. З часом і ми втечемо, Піппо.

Потім вона заговорила про будинок.

— Яке ж це цікаве місце! Подумай тільки — наші предки жили тут сотні років. Цим можна пишатися, Піппо. Ми маємо знайти спосіб показати старому, що не вважаємо його Богом. Якби він був Богом, я стала б атеїсткою. Ми його анітрохи не цікавимо. Він просто виконує свій обов'язок. Якщо є щось, що я можу ненавидіти більше, ніж цього старого, то це обов'язок перед кимось.

— Що ж, — сказала я їй, — ти зібрала обидві свої найсильніші ненависті під одним дахом.

Це нас розсмішило. Як же я була вдячна тоді долі за те, що у мене є Франсін... Вдячна, як ніколи раніше. Я заснула з думкою, що поки ми разом, то все не так уже й погано.

Наступного дня ми дещо відкрили для себе. Вранці служниця принесла нам гарячу воду. Ми обидві спали, коли це сталося, оскільки поснули пізньої ночі, довго розмовляючи. Саме тоді ми вперше побачили Дейзі.

Вона стояла між нашими ліжками й сміялася. Я підхопилася одночасно з Франсін. Поступово ми усвідомили, де перебуваємо, і були вражені побачити когось, хто реально сміявся в цьому похмурому місці.

— Ви парочка сплюх, — сказала вона.

— Ти хто? — спитала Франсін.

— Я Дейзі, помічниця покоївки. Мене відправили нагору з водою для вмивання.

— Дякую, — сказала Франсін і здивовано додала: — У тебе дуже веселий голос.

— На бога, міс, немає сенсу поводитися інакше... Навіть у цьому будинку, де усмішка вважається кроком на шляху до пекла.

— Дейзі, — спитала Франсін, сідаючи і прибираючи світлі кучері з очей, — чи давно ти тут?

— Пів року, а здається, що двадцять літ. Я піду звідси, щойно удача повернеться до мене. Боже, яка ж ви гарненька.

— Дякую, — сказала Франсін.

— У цьому будинку це нікому не сподобається. Кажуть, що й я дещо легковажна.

— Хіба? — запитала Франсін.

Дейзі дуже виразно підморгнула, і це нас розсмішило.

— Ось що я вам скажу, — мовила вона, — я — єдина людина, яка рада, що ви приїхали. Пожвавите трохи це старе місце. Скажу вам іще дещо: на старому цвинтарі серед скелетів і то веселіше, ніж тут. — Вона розсміялася, ніби сказане здалося їй дуже кумедним. — Це справді так. На цвинтарі весело, якщо тільки ви не прийшли туди ховати когось із близьких. Я завжди кажу, що треба думати про живих. Мертвим уже байдуже, чи хтось пригадуватиме, як вони розважалися, поки були живі.

Це була дуже незвичайна розмова, і Дейзі, здається, сама це усвідомлювала, бо різко завершила її, сказавши:

— Починайте вдягатися й чепуритися. Хазяїн не любить тих, хто запізнюється. А сніданок о восьмій.

Вона вийшла і, обернувшись у дверях, знову весело нам підморгнула.

— Вона мені подобається, — сказала Франсін. — Дейзі! Мушу сказати, я здивована, що в цьому будинку є хтось, кому ми можемо подібатися.

— Здається, це добрий знак.

Франсін розсміялася.

— Одягайся. Скоро ми маємо бути на сніданку. Пам'ятай, що наш святоша-дідусь не любить, коли його змушують чекати. Ба більше, він цього не потерпить. Цікаво, що принесе нам сьогоднішній день.

— Поживемо — побачимо.

— Дуже глибоке зауваження, дорога сестро, адже нічого іншого вдіяти ми не можемо.

Франсін знову стала такою, як раніше, і це втішало.

Сніданок був схожий на попередній прийом їжі, але з іншими стравами. Їх було багато, мабуть, тому, що, попри своє святенництво, дідусь любив поїсти. Коли ми прийшли, він кивнув нам, і, оскільки не було жодних нарікань, я зрозуміла, що ми не запізнилися ні на дециму секунди. Дідусь і тітка Грейс прочитали довгу молитву, а потім нам дозволили взяти їжу з буфета, після того як це зробили дідусь з тіткою. Там були щойно підсмажений, іще гарячий бекон, тушковані нирки та яйця різних видів. Як же це відрізнялося від фруктів і булочок, які ми їли на острові! Ми прокидалися, коли був настрій, і наминали те, що знаходили на столі, — іноді поодиночі, іноді вдвох, тоді як наш батько ще спав, адже допізна працював у майстерні, щоб закінчити якийсь шедевр.

Тут було зовсім інакше. Тут усе було організовано.

З бравим апетитом уминаючи страви, дідусь виголошував накази. Тітка Грейс має негайно зв'язатися з Дженні Брейкс. Її слід якнайшвидше викликати до маєтку, щоб вона пошила відповідний одяг для його онучок. Він не сумнівався, що на отому далекому острові вони розгулювали напівголяка, мов тубільці. Навряд чи їх можна було показувати сусідам, поки вони не будуть належним чином одягнені. Я перехопила погляд Франсін — і ледве не захихотіла.

— Він зробив нас схожими на римських солдатів, що йдуть на битву, — сказала вона згодом.

Також тітка Грейс має знайти добру гувернантку.

— Розпитай своїх друзів у вікаріаті.

Мені здалося, що він сказав це досить насмішкувато, і оскільки тітка Грейс злегка почервоніла, то в цьому зауваженні, мабуть, був якийсь підтекст, про що я пізніше розповіла б Франсін, якби вона не помітила цього сама.

Коли дідусь закінчив їсти, він церемонно витер руки об серветку, відкинув її вбік і важко підвівся. Це був сигнал для всіх нас піднятися. Ніхто не затримувався за столом після того, як він вирішив, що трапезу закінчено. «Як королева Єлизавета», — прокоментувала Франсін. На щастя, він виявився іще тим ненажерою, тож ми теж могли добряче наїстися.

— Спочатку, — оголосив він, підвівшись, — дівчат треба відвести до бабусі.

Ми були вражені. Ми геть забули, що в нас є бабуся. Оскільки про неї ніхто не згадував, то я було подумала, що вона померла.

— Ходімо зі мною, — сказала тітка Грейс. Коли ми йшли, то почули, як дідусь кинув дворецькому: «Бекон сьогодні був недостатньо хрустким».

Йдучи за тіткою Грейс, я подумала: як же легко загубитися в маєтку Грейстоун. Тут були сходи в несподіваних місцях і численні довгі коридори, від яких відгалужувалися менші. Тітка Грейс ішла з натренованою легкістю людини, яка добре знайома з закопелками будинку, і врешті-решт привела нас до якихось дверей. Вона постукала, і нам відчинила жінка в білому чепчику і чорній бомбазиновій¹ сукні.

— Місис Ворден, я привела своїх племінниць до бабусі.

— Так, вона вже чекає.

Жінка подивилася на нас і кивнула. У неї було безтурботне обличчя. Я звернула на це увагу, бо знала, що в цьому домі бракує саме такої якості.

Тітка Грейс провела нас усередину, де на стільці біля ліжка з балдахіном сиділа маленька старенька в чепчику з оборками і в халаті, в який були вплетені стрічки. Вона мала тендітний вигляд. Тітка Грейс підійшла до неї і поцілувала, і я одразу відчула, що атмосфера в кімнаті відрізняється від тієї, що панувала в решті будинку.

— Вони прийшли? — запитала старенька.

— Так, мамо, — відповіла тітка Грейс. — Франсін старша. Їй шістнадцять років, а Філіппа на п'ять років молодша.

— Підведи їх до мене.

Спочатку підштовхнули Франсін. Бабуся підняла руки й торкнулася обличчя моєї сестри.

— Благословляю тебе, — сказала вона. — Я рада, що ти прийшла.

— А це Філіппа. — Мене підвели вперед, і пальці ніжно торкнулися мого обличчя.

Ми з Франсін мовчали. Отже, бабуся була сліпа.

— Нумо, мої любі, — сказала вона, — сядьте обабіч мене. У тебе є стільці для них, Агнес?

Місис Ворден принесла два стільці, і ми сіли. Бабусині пальці затрималися на нашому волоссі. Вона усміхалася.

— Отже, ви дівчата Едварда. Розкажіть мені про нього. Це був сумний день, коли він покинув нас, але я все розумію. Сподіваюся, він завжди знав, що я все розумію.

Франсін оговталася від здивування і почала розповідати про батька і про те, які щасливі ми були на острові. Я час від часу приєднувалася до неї. Та година з бабусею дуже відрізнялася від усього іншого часу, який ми провели в будинку.

Тітка Грейс залишила нас, щоб ми поговорили. Сказала, що їй потрібно ще багато чого зробити, зокрема знайти кравчиню і гувернантку. Це нагадало нам про суворий світ за межами цієї кімнати. «Як оаза в пустелі», — так згодом описала її Франсін.

Бабуся зраділа нам, і ми розповідали їй усе, що вона просила. Найбільше вона хотіла почути про нашого батька. Час пролетів непомітно, і щойно ми оговталися від першого шоку, який викликала у нас її сліпота, то враз відчували себе в тій кімнаті як удома.

— А можна ми будемо часто приходити до вас? — запитала я.

— Так часто, як зможете, — відповіла бабуся. — Сподіваюся, ви захочете приходити до мене.

Франсін сказала:

— Ой, авжеж. Ви перша, хто дав нам відчуття, що ми тут потрібні.

— О, ви тут дуже потрібні. Ваш дідусь ні на мить не подумав би відмовити вам у домівці.

— Він визнав би це правильним, бо наш дідусь дуже правильний і завжди має рацію, — сказала Франсін з відтінком іронії. — Але ми хочемо, щоб нас прийняли не тому, що це правильно, а тому, що ми тут бажані, і це наш дім.

— Ти тут бажана, дитино, і це твій дім. Ти потрібна мені, і мій дім — твій.

Франсін узяла бабусину худеньку білу руку й поцілувала її.

— Ви так усе змінили, — сказала вона.

Місис Ворден стиха зауважила, що леді Юелл трохи втомилася.

— Вона швидко втомлюється, — прошепотіла, — до того ж дуже розхвилювалася. Приходьте до неї частіше.

— О, ми будемо, будемо приходити! — вигукнула Франсін.

Ми поцілували бабусю в м'якеньку щоку, і Агнес Ворден вивела нас з кімнати.

Опинившись у коридорі, ми не знали, в який бік повернути, і Франсін глянула на мене з блиском в очах.

— Тепер у нас є шанс дослідити будинок, — сказала вона. — Ми заблукали й маємо знайти шлях, еге ж?

Взявшись за руки, ми побігли коридором.

— Тут дуже високо, — сказала Франсін, — це майже вершечок будинку.

Наприкінці коридору було вікно. Ми підійшли до нього й виглянули.

— Тут гарно, — прокоментувала Франсін. — Не так, як на острові чи на морі... Красиво, але по-іншому. Дерев, ліс і все таке зелене. Якби дідусь був такий, як бабуса, мені б тут почало подобатися.

Я стояла поруч із сестрою, і мені було затишно від її присутності. Ніщо не могло бути насправді поганим, поки ми були разом.

— Ой, поглянь! — вигукнула вона. — Он там будинок. Він має цікавий вигляд.

— Гадаю, він старовинний.

— Як на мене, це стиль Тюдорів, — зі знанням справи сказала Франсін. — Червона цегла, освинцьовані вікна. Мені подобається. Треба буде піти й подивитися на нього.

— Цікаво, якою буде наша гувернантка.

— Спочатку їм треба її знайти. Ходімо, подивимось.

Ми спустилися невеликими гвинтовими сходами й вийшли на майданчик. Потім пройшли крізь двері та опинилися в довгій кімнаті з прядкою.

— Це дослідницька подорож, — сказала Франсін. — Зараз ми відкриємо для себе всі закутки й похмурі таємниці дому наших предків.

— Звідки ти знаєш, що тут є похмурі таємниці?

— Похмурі таємниці є скрізь. До того ж, вони тут відчуються. Гадаю, цю кімнату можна назвати верандою, тому що тут більшу частину дня світить сонце — у ній вікна з обох боків. Як тут гарно! Тут треба влаштовувати вечірки, бали й запрошувати багато людей. Якщо я коли-небудь успадкую цей дім, то так воно й буде.

— Ти успадкуєш? Яким чином, Франсін?

— Я, безумовно, належу до спадкоємців. Батько був єдиним сином. Тітка Грейс навряд чи народить дітей. Звісно, можливо, вона

кронпринцеса — законна спадкоємиця. Але й я можу бути цілком реальною спадкоємицею. Це залежить від того, як вони все владнають.

Я розсміялася вголос, і вона теж. На Франсін можна було покластися в тім, що вона розвеселить кого завгодно в більшості ситуацій.

Ми пройшли через веранду, потім ще одним коридором, піднялися сходами, схожими на ті, якими спускалися, та опинилися в переході, повному дверей, які вели до спалень з ліжками з балдахіном, важкими порт'єрами й темними меблями.

Ми спустилися ще раз і опинилися в галереї.

— Сімейні портрети, — задумливо мовила Франсін. — Ось поглянь. Я впевнена, що це портрет короля Карла I. Він став Мучеником, а всі ці пани скидаються на нього. Б'юся об заклад, ми були вірними монархії. Цікаво, чи є тут портрет батька. Можливо, і ми будемо серед них — ти і я, Піппо.

Ми почули кроки, і до нас підбігла схвильована тітка Грейс.

— Ось ви де. Я піднімалася до кімнати вашої бабусі, щоб попередити. Я не могла вас знайти. Ви запізнитесь на відправу.

— На відправу? — перепитала Франсін.

— У нас є три хвилини, щоб дістатися туди. Твій дідусь буде дуже невдоволений...

Бідолашна Грейс. Її, напевно, шпетитимуть. Ми з Франсін побігли за нею.

До каплиці можна було дістатися сходами з головної зали. Вона була невелика, як і всі каплиці, зроблена так, щоб умістити сім'ю і слуг, які всі вже зібралися там, коли ми, затамувавши подих, увійшли.

Я побачила спрямовані на нас допитливі погляди слуг і була вражена їхньою кількістю. Позаду сиділа покоївка Дейзі, яка приносила нам гарячу воду. Наші погляди зустрілися, і вона підморгнула мені. Інші виглядали дуже скромно, опутивши очі додолу, поки нас поспіхом садовили на місця в першому ряду.

Наш дідусь, який уже там сидів, не дивився ні праворуч, ні ліворуч. Тітка Грейс сіла біля нього, потім Франсін і поруч з нею я.

Відправу проводив молодий чоловік років за двадцять. Високий і дуже худий, з рухливими темними очима й волоссям, яке виглядало майже чорним на тлі блідої шкіри.

Ми співали хвалебні гімни й багато молилися, стоячи навколішках, здавалося, нескінченно довго. Потім молодий чоловік виголосив

промову, під час якої нагадав усім про турботу Всевишнього, який привів їх до маєтку Грейстоун, де вони знайшли харчі, притулок і все необхідне не лише для фізичного, але й для духовного комфорту.

Дідусь сидів, склавши руки, і час від часу кивав на знак згоди. Потім прозвучав славень, нові молитви, і відправа закінчилася. Вона тривала лише пів години, але здавалася нескінченною. Слуги розійшлися, і ми залишилися з дідусем, тіткою Грейс і молодим чоловіком — я так розумію, пастором.

Не можна сказати, що дідусь усміхався, але дивився на чоловіка зі схваленням.

— Артуре, — звернувся він, — я хочу познайомити тебе з твоїми кузинами.

Кузинами! Я відчула здивування Франсін. Воно було так само сильним, як і моє.

— Преподобний Артур Юелл, — сказав дідусь. — Ваш двоюрідний брат і священник. Ви не бачили його вчора ввечері, бо він утішав хвору сусідку. Я радий, що ти встиг повернутися на відправу, Артуре.

Преподобний Артур схилив голову з якоюсь самовдоволеною покірністю і сказав, що місис Гленкорн, його молитви, здається, пішли на користь.

— Артуре, це твоя кузина Франсін.

Артур стримано вклонився.

— Рада вас бачити, кузене Артуре, — привіталася Франсін.

— А це, — продовжив дідусь, — молодша з твоїх кузин, Філіппа.

Темні очі кузена Артура оглянули мене досить побіжно, як мені здалося, але я вже звикла, що люди виявляють більший інтерес до моєї сестри.

— Ваше духовне благополуччя буде в надійних руках, — продовжував дідусь. — І, будь ласка, пам'ятайте, що ми зустрічаємося в каплиці щоранку об одинадцятій. Сюди приходять усі члени сім'ї.

Франсін не втрималася від коментаря:

— Я бачу, що нашому духовному благополуччю буде приділено багато уваги.

— Ми подбаємо про це, — сказав дідусь. — Артуре, чи не хотів би ти поговорити зі своїми кузинами наодинці? Можливо, ти захочеш дізнатися, яке релігійне виховання вони отримали? Боюся, що ти можеш бути прикро вражений.

Артур відповів, що це чудова ідея.

Дідусь із тіткою Грейс вийшли з каплиці, залишивши нас на милість кузена Артура.

Він запропонував нам сісти й почав розпитувати. Артур був шокований, почувши, що ми не ходили на острові до церкви, але, можливо, це було й не дивно, оскільки тубільці, ймовірно, були католиками — тамтешні жителі часто сповідували католицизм і поклонялися ідолам.

— Багато людей поклоняються ідолам, — нагадала йому Франсін. — Не обов'язково кам'яним богам, але правилам і умовностям, які іноді призводять до придушення любові й доброти.

Артур продовжував дивитися на неї, і хоча на обличчі його було несхвалення, та я побачила той блиск в очах, який раніше помічала в людей, коли вони дивилися на Франсін.

Ми поговорили з ним деякий час — принаймні Франсін поговорила. Він мало що міг мені сказати. Я була впевнена, що за цей час вона добряче шокувала його розповідями про наше виховання, тому він зібрався сказати дідусеві, що для того, аби привести нас до благодаті, потрібне інтенсивне навчання.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

BOOK2GO
ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ

КУПИТИ